

Wergelandakademiet stiftes 7. juni 1986 på Stein skole

Åpningstale

v/ Eli Eeg-Henriksen

7. juni 1986 skulle Wergelandakademiet - som er en stiftelse for kulturarbeid og utøvingspedagogikk i Suttungtradisjon - bli stiftet på Stein skole på Romerike. Den dagen vi feirer unionsoppløsningen - Norge blir fritt og selvstendig - blir også stiftelsesdagen Wergelandakademiet må markere i fremtiden hvis vi viser oss levedyktige.

At det er Stein skole som huser Wergelandakademiet på åpningsdagen er jo et under. Sjelen bak dette kunstverk som Stein skole er blitt, er Ingeborg Refling Hagen. Det er også Ingeborg Refling Hagen som er sjelen bak den tradisjon vi skal prøve å arbeide videre i. Med Stein skole ville hun vise verden hvordan en barneskole i Norge egentlig burde være.

Jeg har en sommer fått være med Ingeborg Refling Hagen og Birgit Abrahamsen og pusset opp pulter og gulv. Hver vår kom lærer Elverhøy med sin bil til Tangen og hentet de to damer og så ble skolen pusset opp etter skoleåret. Jeg kan huske hvor nøye de var med at de nydelige blomsterdekorasjonene på hjørnet av hver pult ikke måtte males over.

Som ung pike møtte jeg Ingeborg Refling Hagen. Når en ung søkende sjel møter en gigant som Ingeborg virker det som et sjokk. "Søk visdom" sa Ingeborg. Det hadde ingen sagt meg før. Rart ord - "visdom". "Vi søker nok kunnskap" sa Ingeborg. "Men kunnskap er makt, visdom er tjeneste".

"Kunnskap - makt - visdom - tjeneste". Helt nye ord å møte for en ung pike i etterkrigsårene. Men Ingeborg lar en ikke stå alene med slike vanskelige ord og begreper. Hun begynner å lede oss på vegen, hun hjelper og leter sammen med oss. Og hvor leter vi? Jo i de forskjellige epokers store diktning. Og verden vider seg ut for oss og vi får røtter langt ned i oldtid. Og hennes "Livsfrise" er en slik hjelp til å finne frem i verdenslitteraturen samtidig som det viser en erkjennelsesvei. Hun selv har bevist at "Visdom er tjeneste".

Det fortelles om en gruppe lærde damer fra "Kongelige Fredriks" De inviterte Max Tau til å holde et foredrag om Goethe - Tysklands store dikter. Da han hadde avsluttet foredraget omringet de ham begeistret og sa: "Så heldig et land er som har en slik dikter som Goethe." Max Tau så forundret på dem og sa: "Jammen dere har jo Wergeland".

Goethe-institutter finnes overalt i verden hvor det beste i tysk kultur blir presentert. Der er konserter, foredrag og teaterforestillinger. Kanskje hadde det blitt Wergeland til del hvis han hadde skrevet på et verdensspråk. Men har Norge tatt vare på sitt store geni? Det er vel bare på Wergelandsskolen på Stein, i Ingeborg Refling Hagens hjem på Tangen og på Suttungteateret hvor Wergeland får komme til orde. Stein skole har nå i mange år vært et passivt museum. Klarer vi å gi skolen liv igjen?

I formålsparagrafen finner vi nøkkelordene for stiftelsens virksomhet: "Lær selv - formidle til andre. Ta imot og gi videre." Det er slik vi har opplevet Ingeborg Refling Hagens arbeide. Det er slik hun har prøvd å leve. Og i stor takknemlighet til henne er det vi ønsker å prøve å formidle til andre noe av det vi har klart å motta selv. Altså: "Ta imot - gi videre" "Lære selv - formidle til andre". Og når jeg nå skal ønske oss alle velkommen, da må det bli med en monolog fra "Mennesket" av Wergeland. En bok som er meget viktig i vår sammenheng. Da Wergeland var 18 år gammel skrev han "Skapelsen, Mennesket og Messias". Men på dødsleiet skrev han den om og ga da boken tittelen "Mennesket". Kanskje viser det at han i løpet av årene hadde fått en utvidet erkjennelse av mennesket. Vi skal minnes Bjørnsons ord om Wergeland: "Den store evolusjonsånd som sang om verdener som går under - og andre verdener som ennå slumrer ufødte i Melkeveien". Aslaug Groven Michaelsen sier i sin bok Korsvei: "at vi har ikke nådd Wergeland ennå". Hun sier også at "et menneskesinn er et verdensrum". Og legger vi merke til hva fysikerne i dag sier om mikrokosmos og makrokosmos - da vet vi at vi er på veg. Vi er kommet til en korsveg - til et vendepunkt, og her er "Mennesket" av Wergeland er meget viktig bok som akademiet hele tiden må jobbe med. Og Akadiels monolog som jeg skal lese viser oss Wergelands menneskebilde. Akadiel er den ånd som har nådd lengst i åndeverdenen. Og han taler etter at Jorden er skapt til det "slumrende" menneskepar Adam og Eva - slik han også taler til oss mennesker i dag som åndelig sett også er "slumrende".